

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนต้องมีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้สนองความต้องการของผู้เรียนรายบุคคลได้ ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากที่สุด โดยการศึกษาถึงวิธีการสอนและวิธีการเรียนของผู้เรียนในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้เน้นให้ผู้สอนสามารถนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยกำหนดไว้ในมาตรา 24(5) ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้ การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และมาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ (สมบูรณ์ ต้นยะ. 2547, หน้า 2)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้ริเริ่มก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ในนาม “คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์” มีวิชาภาคในสังกัด 11 ภาควิชาต่อมาปี พ.ศ. 2523 เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง 4 ปี จำนวน 4 วิชาเอก คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษาและศิลปศึกษา และพัฒนาหลักสูตรปริญญาตรีมากขึ้นเป็นลำดับ หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2538 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.2538 จึงเปลี่ยนชื่อเป็น “คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์” โดยมีคณบดีเป็นผู้บริหารหน่วยงาน จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2547 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ. 2547 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จึงเป็นหน่วยงานหนึ่งจัดการศึกษาด้านภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษธุรกิจ จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ศิลปกรรม(การออกแบบนิเทศศิลป์) และคหกรรมศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการศึกษาของสังคมตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ในปีการศึกษา 2553 จากการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารของมหาวิทยาลัยหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ได้ถูกโอนไปสังกัดโรงเรียนการเรือน และสาขาวิชาออกแบบการแสดงและนิทรรศการโอนไปสังกัดโรงเรียนการท่องเที่ยวและบริการซึ่งเป็นนโยบายเทียบเท่าคณะที่จัดตั้งใหม่

ในปัจจุบันคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี โดยมีระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร 4 ปี แบ่งออกเป็น 2 หลักสูตร 7 สาขาวิชา คือ หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กร สาขาวิชารัฐศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไปหมวดวิชาบังคับ หมวดวิชาบังคับเลือก และหมวดวิชาเลือกเสรี

โดยที่วิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญาถูกบรรจุเป็นวิชาบังคับอยู่ในหลักสูตรนิติศาสตร์ ในสังกัดของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ซึ่งวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา เป็นการศึกษาลักษณะของนิติกรรม การก่อให้เกิดนิติกรรม การแสดงเจตนา เหตุอันทำให้เจตนาเสื่อมเสีย เจตนาหลงและนิติกรรมอำพราง การตีความแสดงเจตนา โฆษะและโฆษะกรรม เงื่อนไข และเงื่อนไข อายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 ลักษณะ 4 ถึง 6 และลักษณะของสัญญา การก่อให้เกิดสัญญา ผลแห่งสัญญา สัญญาซึ่งมีมัดจำและเบี้ยปรับ การเลิกสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 ลักษณะ 2

โดยมีเนื้อหาที่ต้องสอนเป็นจำนวนมาก จึงอาจสอนได้แต่เนื้อหาสำคัญๆ และเน้นรูปแบบการเรียนการสอนด้วยการบรรยายอันอาจส่งผลทำให้นักศึกษาเบื่อหน่ายและไม่อาจนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไปได้จริง ซึ่งมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการการเรียนการสอนไว้

วิชิต สุรัตน์เรื่องชัยและคณะ(2548)ได้รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา มีผลการวิจัยโดยเน้นความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา คณาจารย์ต้องการได้รับการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ในเรื่องต่อไปนี้เป็นรูปแบบและเทคนิคการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการช่วงเวลา 3-5 วัน ณ สถานที่ภายในมหาวิทยาลัยบูรพา ส่วนนิสิตต้องการให้คณาจารย์เตรียมการสอนล่วงหน้าและเข้าสอนให้ตรงเวลา สอนให้สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อหน่าย ใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ วัดและประเมินผลเป็นระยะสม่ำเสมอเพื่อพัฒนานิสิต และปรับปรุงเนื้อหาวิชาที่สอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

คณะผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบการสอนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ดังกล่าวแก่นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ ในสังกัดของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จึงตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาพฤติกรรมและความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษาของหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา เพื่อหาแนวทางให้นักศึกษาได้รับความรู้ตรงตามกรอบการเรียนการสอนของหลักสูตรและเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาในการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไปเมื่อจบการศึกษา

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

สำหรับการวิจัยนี้ได้ทำการวิจัยในเรื่อง พฤติกรรมและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ภาคการเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2555 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความคาดหวังต่อรายวิชาของนักศึกษาในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา
2. เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการเรียนการสอนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ให้สำเร็จลุล่วงต่อไป
3. เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ยและจำแนกตามความถี่ในการเข้าห้องเรียน

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาพฤติกรรมและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ภาคการเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2555 ได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา โดยมุ่งเน้นการศึกษาถึงนักศึกษาที่ศึกษารายวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในปีการศึกษาที่ 1/2555

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา โดยมีจำนวน 2 ตอนเรียน รวมจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 150 คนดังต่อไปนี้

นักศึกษาตอนเรียน A1 จำนวน 75 คน

นักศึกษาตอนเรียน B1 จำนวน 75 คน

ทั้งนี้ การสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกหลักสูตรที่เกี่ยวข้องดังกล่าว โดยใช้แบบสัมภาษณ์ คำถามปลายเปิดเชิงลึกเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience sampling) จำนวน 5 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่จัดการเรียนการสอนรายวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา โดยมีจำนวน 2 ตอนเรียน รวมจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 150 คนและตัวอย่างที่ได้เท่ากับ 110 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience sampling) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากนักศึกษาและสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ(Independent Variable) แบ่งเป็นดังนี้

1. เพศ
2. ระดับคะแนนเฉลี่ย
3. ความถี่ในการเข้าห้องเรียน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

1. พฤติกรรมในการเรียนการสอนในด้านต่างๆ ประกอบด้วย
 - 1) ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่
 - 2) ด้านเนื้อหาวิชาการและการนำไปใช้
 - 3) ด้านเอกสาร ตำรา
 - 4) ด้านอาจารย์ผู้สอน
 - 5) ด้านการวัดและการประเมินผล
2. ความคาดหวังในการเรียนการสอนในด้านต่างๆ ประกอบด้วย
 - 1) ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่
 - 2) ด้านเนื้อหาวิชาการและการนำไปใช้
 - 3) ด้านเอกสาร ตำรา
 - 4) ด้านอาจารย์ผู้สอน
 - 5) ด้านการวัดและการประเมินผล

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ห้อง A1 และ B1 ที่จัดการเรียนการสอนรายวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา

วิชากฎหมาย หมายถึง วิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา

พฤติกรรม หมายถึง พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาในด้านต่างๆซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดไว้ 5 ด้าน ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ ด้านเนื้อหาวิชาการและการนำไปใช้ ด้านเอกสารตำรา ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านการวัดและการประเมินผล

ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึกถึงความต้องการให้เกิดสิ่งต่างๆ ที่ต้องการในอนาคต ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดไว้ 4 ด้าน ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ ด้านเนื้อหาวิชาการและการนำไปใช้ ด้านเอกสารตำรา ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านการวัดและการประเมินผล

ความคาดหวังในด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ หมายถึง ความคาดหวังของนักศึกษาในการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ในการเรียนการสอน ประกอบด้วย การเข้าห้องเรียนของนักศึกษา ความสนใจในการเรียนของนักศึกษา การส่งแบบฝึกหัดของนักศึกษา และการทำรายงานของนักศึกษา

ความคาดหวังในด้านเนื้อหาวิชาการและการนำไปใช้ หมายถึง ความคาดหวังของนักศึกษาในเนื้อหาวิชาการในการเรียนการสอนและการนำไปใช้วิชาที่ทำการเรียนการสอน ประกอบด้วย เนื้อหาวิชาการครบตามความสนใจของนักศึกษา เนื้อหาวิชาการครบตามที่หลักสูตรกำหนด เพื่อนำไปใช้ในวิชาชีพที่เรียน เพื่อเรียนให้จบตามที่หลักสูตรกำหนด สามารถชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของวิชาที่เรียนแล้วประยุกต์ใช้ได้จริง และได้มอบหมายงานที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน

ความคาดหวังในด้านเอกสารตำรา หมายถึง ความคาดหวังของนักศึกษาในเอกสารตำราในการเรียนการสอน ประกอบด้วย เอกสารตำราเข้าใจง่าย เอกสารตำรามีเนื้อหาครบถ้วน การแนะนำหนังสือและตำราเรียนเพิ่มเติม และการแนะนำแหล่งค้นคว้าอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ความคาดหวังในด้านอาจารย์ผู้สอน หมายถึง ความคาดหวังของนักศึกษาในอาจารย์ผู้สอนในการเรียนการสอน ประกอบด้วย ความยุติธรรมในการให้คะแนน การสื่อสารที่ใช้คำพูดที่ง่าย สามารถเข้าใจง่าย บุคลิกที่เหมาะสมทั้งแต่งกายและกิริยาท่าทาง มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี การเข้าสอนตรงเวลาและสม่ำเสมอของอาจารย์ ความตั้งใจและกระตือรือร้นในการสอนของอาจารย์ และการรับฟังความเห็นจากนักศึกษาของอาจารย์

ความคาดหวังในด้านการวัดและการประเมินผล หมายถึง ความคาดหวังของนักศึกษาในการวัดและการประเมินผลในการเรียนการสอน ประกอบด้วย การประเมินผลในแต่ละงานที่สั่งสามารถเสริมแรงแก่นักศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียน การวัดและประเมินในแต่ละงานมีความ

เหมาะสมน่าเชื่อถือ ความพึงพอใจในวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของอาจารย์ ความพึงพอใจในผลการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของอาจารย์ และความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานี้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการวิจัยนี้ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ภาคการเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2555 โดยมีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1. อาจารย์ผู้สอนในวิชาดังกล่าวสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน
2. สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักศึกษา
3. สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารายวิชาดังกล่าวสำหรับการพัฒนาหลักสูตรในครั้งต่อไป